

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

Федун Роман Миколайович¹

Опубліковано	Секція	УДК
18.07.2024	Соціальні та поведінкові науки	35.001

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12772880>

Ліцензовано за умовами Creative Commons BY 4.0 International license

Анотація. У сучасному світі глобалізація є потужним фактором, який впливає на всі аспекти суспільного життя, зокрема й публічне управління. Глобалізаційні процеси сприяють інтеграції національних економік, розвитку міжнародної співпраці та обміну досвідом, що, відповідно, вимагає адаптації національних систем управління до нових умов. У статті розглядається вплив глобалізації на публічне управління в Україні, аналізуються як позитивні, так і негативні його аспекти, пропонуються рекомендації щодо вдосконалення управлінської системи в умовах глобалізації. Метою цієї статті є всебічний аналіз впливу глобалізаційних процесів на публічне управління в Україні. Дослідження спрямоване на виявлення основних викликів і можливостей, що виникають у зв'язку з глобалізацією, та створення рекомендацій щодо вдосконалення системи публічного управління для забезпечення її ефективного функціонування в нових умовах. Глобалізація сприяє інтеграції України у світову економіку, що відкриває значні перспективи для економічного розвитку. Наприклад, доступ до міжнародних ринків, інвестицій та технологій сприяє зростанню конкурентоспроможності української економіки. Активна співпраця з міжнародними організаціями дозволяє Україні впроваджувати передові практики публічного управління, що сприяє підвищенню його ефективності та прозорості. Глобалізація відкриває перед Україною нові можливості для розвитку, водночас зумовлюючи появу складних викликів. Для успішної адаптації до глобалізаційних процесів необхідно продовжувати реформування системи публічного управління, впроваджувати сучасні технології та практики, а також розвивати міжнародну співпрацю. Результати дослідження свідчать про значний потенціал для покращення ефективності публічного управління в Україні через активне використання глобалізаційних можливостей. Реалізація запропонованих рекомендацій сприятиме побудові ефективної, прозорої та інноваційної системи публічного управління, здатної забезпечити сталий розвиток та високий рівень життя громадян України.

Ключові слова: глобалізація, публічне управління, реформи, ефективність управління, цифровізація, інновації, державні інституції, конкурентоспроможність.

ANALYSIS OF THE IMPACT OF GLOBALIZATION PROCESSES ON PUBLIC ADMINISTRATION IN UKRAINE

Annotation. In today's world, globalization is a powerful factor that affects all aspects of public life, including public administration. Globalization processes contribute to the integration of national economies, the development of international cooperation and the exchange of experience, which, in

¹ аспірант, кафедра журналістики і міжнародних відносин, Приватний вищий навчальний заклад «Київський університет культури», fedunr.n@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0000-1277-4802>

turn, requires the adaptation of national management systems to new conditions. This article examines the impact of globalization on public administration in Ukraine, analyzes both positive and negative aspects of this impact, and also offers recommendations for improving the management system in the context of globalization. The purpose of this article is a comprehensive analysis of the impact of globalization processes on public administration in Ukraine. The research is aimed at identifying the main challenges and opportunities arising in connection with globalization, as well as developing recommendations for improving the public administration system to ensure its effective functioning in new conditions. Globalization promotes the integration of Ukraine into the world economy, which opens up new opportunities for economic development. In particular, access to international markets, investments and technologies contributes to the growth of the competitiveness of the Ukrainian economy. Active cooperation with international organizations allows Ukraine to implement advanced practices of public administration, which contributes to increasing its efficiency and transparency. Globalization opens up new opportunities for development to Ukraine, while at the same time posing complex challenges to it. For successful adaptation to globalization processes, it is necessary to continue reforming the public administration system, introduce modern technologies and practices, and develop international cooperation. The results of the study indicate a significant potential for improving the efficiency of public administration in Ukraine through the active use of globalization opportunities. The implementation of the proposed recommendations will contribute to the construction of an effective, transparent and innovative system of public administration, capable of ensuring sustainable development and a high standard of living for the citizens of Ukraine.

Keywords: globalization, public administration, reforms, management efficiency, digitalization, innovations, state institutions, competitiveness.

Вступ

Глобалізаційні процеси, що охоплюють політичну, економічну, соціальну та культурну сфери, мають суттєвий вплив на публічне управління в різних країнах, зокрема й в Україні. В умовах глобалізації відбувається значне посилення взаємозалежності між державами, що зумовлює необхідність адаптації національних систем управління до нових викликів та можливостей. Так, глобалізація сприяє поширенню новітніх технологій, стандартів управління, моделей державної політики, що вимагає від українських органів влади постійного вдосконалення методів і підходів до управління.

Проте разом із позитивними аспектами глобалізації, такими як доступ до міжнародного досвіду та ресурсів, існують і значні виклики. Глобалізаційні процеси можуть спричинити підвищену конкуренцію за ресурси, вимагати адаптації до швидкозмінних економічних умов та сприяти виникненню нових соціальних проблем, таких як нерівність та соціальна нестабільність. Усе це вимагає від системи публічного управління в Україні здатності до гнучкого й швидкого реагування на зміни, а також забезпечення стійкого розвитку держави.

На сьогодні існує низка проблем, які обмежують ефективність публічного управління в Україні в умовах глобалізації. Серед них – недостатня інтеграція сучасних технологій управління, обмежена прозорість та підзвітність державних органів, низький рівень довіри населення до влади, а також проблеми корупції й бюрократії. Крім того, є потреба в удосконаленні законодавчої бази, яка б відповідала сучасним викликам та потребам суспільства.

Зважаючи на актуальність проблеми, необхідність її дослідження стає очевидною. Важливо проаналізувати вплив глобалізаційних процесів на публічне управління в Україні, визначити основні проблеми та розробити рекомендації щодо їх розв'язання. Це

дозволить підвищити ефективність державного управління, забезпечити стійкий розвиток країни та підвищити рівень життя населення.

Глобалізаційні процеси, їхній вплив на публічне управління стали об'єктом численних досліджень останніми десятиліттями. У контексті України ця тема набула особливої актуальності через інтеграційні процеси, зокрема асоціацію з Європейським Союзом та впливом міжнародних організацій на внутрішню політику, економічний розвиток та соціальні стандарти країни.

Значна частина досліджень присвячена аналізу впливу глобалізаційних процесів на реформування системи публічного управління в Україні. Так, у роботах С. Корнієвського [1] та І. Шкурат [2] досліджуються питання адаптації української системи управління до стандартів Європейського Союзу. Автори підкреслюють важливість інтеграції міжнародних управлінських практик для підвищення ефективності державного управління.

У роботі Д. Різник, В. Ємець, Т. Магнушевської [3] розглядаються питання впливу глобалізації на прозорість та підзвітність державних органів. Науковці наголошують на необхідності впровадження сучасних інформаційних технологій для забезпечення відкритості й прозорості управлінських процесів. Дослідження В. Рикова [4] зосереджене на проблемах корупції в умовах глобалізації. Автор надає рекомендації щодо її подолання через впровадження міжнародних стандартів та створення антикорупційних програм.

Незважаючи на значний обсяг досліджень, деякі питання залишаються нерозв'язаними. Зокрема, йдеться про недостатню інтеграцію сучасних технологій управління в публічний сектор. Більшість досліджень зосереджено на загальних рекомендаціях, тоді як питання конкретних механізмів та інструментів інтеграції є недостатньо висвітленими.

Також частково дослідженими залишаються питання впливу глобалізації на соціальну стабільність та економічну нерівність. Хоча існує значна кількість робіт, що розглядають ці питання в загальносвітовому контексті [5; 6], специфічні аспекти для України потребують глибшого аналізу.

Іншою важливою проблемою є недостатня увага до локальних аспектів глобалізації. Вплив глобалізаційних процесів часто розглядається на макрорівні, тоді як вплив на місцеві громади та регіональні органи влади вимагає більш ґрунтовної наукової уваги.

Метою дослідження є вивчення впливу глобалізаційних процесів на публічне управління в Україні, виявлення основних проблем та створення рекомендацій щодо їх розв'язання.

Відповідно до поставленої мети визначено такі *завдання*:

- проаналізувати конкретні механізми та інструменти інтеграції сучасних технологій управління в публічний сектор України;
- вивчити вплив глобалізаційних процесів на соціальну стабільність та економічну нерівність в Україні;
- дослідити вплив глобалізації на місцеві громади й регіональні органи влади, що дозволить краще зрозуміти локальні аспекти цієї проблеми.

Матеріали та методи

Для аналізу впливу глобалізаційних процесів на публічне управління в Україні використовувалися такі основні джерела інформації: наукові публікації; звіти міжнародних організацій (ООН, Світовий банк, МВФ, OECD), державні документи

(нормативно-правові акти, стратегії та програми, прийняті урядом України), статистичні дані.

У процесі дослідження були використані такі методи:

- аналіз літератури – цей метод дозволив вивчити наявні наукові праці, звіти міжнародних організацій, державні документи, статистичні дані та сформувати теоретичну базу дослідження;

- порівняльний аналіз – за допомогою цього методу було здійснено порівняння досвіду різних країн у сфері публічного управління в умовах глобалізації та виявлено успішні практики, які можуть бути застосовані в Україні;

- статистичний аналіз – надав можливість виконати обробку та інтерпретацію даних, отриманих із різних джерел, що дозволило виявити тенденції й закономірності у впливі глобалізаційних процесів на публічне управління.

Результати

Глобалізація як процес інтеграції та взаємозалежності національних економік, політичних систем, культур та суспільств суттєво впливає на національні системи управління. Вона призводить до значних змін у функціонуванні державних інститутів, створює нові виклики та можливості для країн, що беруть участь у глобальних процесах. Розглянемо основні аспекти впливу глобалізації на національні системи управління, зокрема економічний, політичний та соціальний виміри (рис. 1).

Економічний вимір	Політичний вимір	Соціальний вимір
• Інтернаціоналізація виробництва та торгівлі • Інвестиційні потоки • Фінансова інтеграція	• Поширення демократичних цінностей та стандартів управління • Взаємодія з міжнародними організаціями	• Міграційні процеси • Культурна взаємодія • Соціальна нерівність

Рис. 1. Напрями впливу глобалізації на національні системи управління

Джерело: складено автором на основі [1–4]

Глобалізація суттєво впливає на економічні системи країн, зокрема через [2]:

- інтернаціоналізацію виробництва й торгівлі. Зростання обсягів міжнародної торгівлі та переміщення виробничих потужностей впливають на структуру національних економік. Це вимагає від урядів адаптації політик для підтримки конкурентоспроможності та розвитку експортоорієнтованих галузей;

- інвестиційні потоки. Глобалізація сприяє збільшенню обсягів прямих іноземних інвестицій, що стимулює економічний розвиток. Проте це також створює залежність від зовнішніх фінансових ринків та висуває вимоги до стабільності макроекономічної політики;

- фінансову інтеграцію. Відкритість фінансових ринків полегшує доступ до міжнародного капіталу, але водночас збільшує ризик фінансових криз. Це вимагає від національних урядів зміцнення фінансового регулювання та контролю.

Вплив глобалізації на політичні системи виявляється через [2; 5]:

- поширення демократичних цінностей та стандартів управління. Міжнародні організації та угоди сприяють встановленню демократичних інститутів та дотриманню прав людини. Це сприяє реформуванню політичних систем у напрямі більшої відкритості й підзвітності;

- взаємодію з міжнародними організаціями. Участь у міжнародних організаціях, таких як ООН, ЄС, НАТО, впливає на внутрішню політику країн, зокрема через необхідність виконання міжнародних зобов'язань та стандартів;

- глобальне врядування. Зростання ролі наднаціональних інститутів у розв'язанні глобальних проблем, таких як зміна клімату, безпека, міграція, вимагає від національних урядів більш тісної співпраці та координації дій з іншими державами.

Соціальний вплив глобалізації на національні системи управління виявляється через [2; 6]:

- міграційні процеси. Зростання міжнародної міграції змінює демографічну структуру країн, створюючи нові виклики для систем соціального забезпечення та інтеграції мігрантів;

- культурну взаємодію. Глобалізація сприяє поширенню культурних цінностей, що може призводити до культурної гомогенізації або, навпаки, до зростання культурної різноманітності. Це вимагає від урядів розробки політик для збереження національної ідентичності та підтримки міжкультурного діалогу;

- соціальну нерівність. Глобалізаційні процеси можуть як зменшувати, так і збільшувати соціальну нерівність. Відкритість економік сприяє зростанню доходів, але нерівномірний розподіл благ може поглиблювати соціальні розриви. Це вимагає від урядів розробки політик для забезпечення соціальної справедливості.

Глобалізаційні процеси мають комплексний вплив на національні системи управління, створюючи як нові можливості для розвитку, так і зумовлюючи серйозні виклики. Уряди країн повинні адаптувати свої політики та інститути до нових умов, забезпечуючи стабільність, ефективність і стійкість національних систем управління. В умовах глобалізації для України особливої важливості набувають питання інтеграції міжнародного досвіду, співпраці з міжнародними організаціями та розробки нових підходів до управління, що відповідають вимогам сучасного світу. Розглянемо їх більш детально в таблиці 1.

Таблиця 1

Виклики та можливості для публічного управління в Україні в умовах глобалізації

Виклики	Можливості
<i>Економічні</i>	
Глобалізація створює ризик підвищення економічної залежності від зовнішніх ринків та інвесторів, що може негативно впливати на стабільність національної економіки.	Глобалізація відкриває нові можливості для залучення прямих іноземних інвестицій, що сприяє економічному зростанню та розвитку інфраструктури.
Українські підприємства стикаються з жорсткою конкуренцією на міжнародних ринках, що вимагає підвищення їхньої конкурентоспроможності та адаптації до нових умов.	Відкриття нових ринків та розширення можливостей для експорту української продукції сприяє розвитку національної економіки.
<i>Соціальні</i>	
Глобалізація сприяє збільшенню міграційних потоків, що створює нові	Глобалізація сприяє доступу до міжнародних освітніх програм та наукових

виклики для системи соціального забезпечення та інтеграції мігрантів.	досліджень, що підвищує кваліфікацію українських фахівців.
Глобалізація може посилювати соціальну нерівність, оскільки вигоди від глобальних процесів розподіляються нерівномірно.	Глобалізаційні процеси сприяють культурному обміну й взаємодії, що збагачує національну культуру та сприяє взаєморозумінню між народами.
<i>Політичні</i>	
Зростання ролі міжнародних організацій та наднаціональних структур може обмежувати суверенітет України та впливати на внутрішню політику.	Глобалізація стимулює здійснення реформ у сфері державного управління, спрямованих на підвищення прозорості, підзвітності та ефективності державних інституцій.
Глобалізація може загострювати геополітичні ризики та спричиняти конфлікти, що впливають на стабільність і безпеку країни.	Використання сучасних інформаційних технологій сприяє підвищенню ефективності управління та надання державних послуг.

Джерело: складено автором на основі [2-5]

Глобалізація створює як виклики, так і надає певні можливості для публічного управління в Україні. Від успішного подолання викликів і використання можливостей залежить ефективність державного управління та розвиток країни. Це вимагає від уряду та інших державних інституцій активної участі в міжнародних процесах, адаптації національної політики до глобальних змін та впровадження сучасних управлінських практик і технологій. Розглянемо деякі можливості для покращення публічного управління в умовах глобалізації.

1. Електронне урядування. Впровадження електронного урядування дозволяє автоматизувати рутинні адміністративні процеси, що знижує рівень бюрократії та підвищує ефективність роботи державних органів. За даними Державної служби статистики України, у 2023 році впровадження електронних документів у державних установах зменшило витрати на адміністративні послуги на 20% [7].

Онлайн-платформи для надання державних послуг забезпечують їхню доступність для громадян незалежно від місця проживання. Згідно з результатами дослідження, здійсненого у 2023 році, кількість користувачів державних електронних послуг зросла на 35%, що свідчить про зручність і доступність таких платформ [8].

Використання цифрових каналів зв'язку дозволяє державним органам отримувати оперативний зворотний зв'язок від громадян. Опитування 2023 року показало, що 70% респондентів акцентували на покращенні комунікації з державними органами завдяки електронним сервісам [8].

2. Цифровізація даних та аналітика. Створення єдиних електронних реєстрів сприяє прозорості, зменшує можливості для корупції й полегшує доступ до інформації для громадян і підприємств. Згідно зі звітом Світового банку, цифровізація державних реєстрів в Україні дозволила зменшити час на отримання адміністративних послуг на 25% [9].

Використання технологій обробки значних обсягів даних дозволяє державним органам здійснювати глибокий аналіз соціально-економічних процесів і приймати обґрунтовані рішення на основі перевіреної інформації. Дослідження, проведене у 2023 році, продемонструвало, що впровадження аналітики значних обсягів даних підвищило ефективність управління державними ресурсами на 30% [8].

3. Прозорість та підзвітність. Забезпечення доступу громадян до інформації про діяльність державних органів підвищує прозорість управління та зміцнює довіру до

влади. За даними Transparency International, рівень сприйняття корупції в Україні знизився на 15% у 2023 році завдяки збільшенню відкритості державних даних [10].

Впровадження ефективних механізмів боротьби з корупцією сприяє посиленню прозорості та підзвітності державних службовців. Згідно з даними Національного агентства з питань запобігання корупції, кількість корупційних правопорушень, виявлених у 2022 році, знизилася на 10% порівняно з попереднім роком [11].

4. Децентралізація. Перерозподіл повноважень від центральних до місцевих органів влади сприяє більш оперативному й ефективному управлінню. Згідно з даними [12], у 2023 році кількість рішень, прийнятих на місцевому рівні, зросла на 25%.

Активне залучення місцевих громад до процесу прийняття рішень підвищує їхню відповідальність та зацікавленість у розвитку регіонів. Опитування показало, що 60% респондентів вказали на покращення якості життя внаслідок децентралізації.

5. Професійний розвиток та міжнародна співпраця. Постійне професійне навчання та підвищення кваліфікації державних службовців є ключовим для адаптації до нових умов глобалізації. У 2023 році кількість державних службовців, які пройшли курси підвищення кваліфікації, зросла на 40%.

Використання онлайн-курсів, вебінарів та інших сучасних методів навчання дозволяє забезпечити безперервний професійний розвиток. За даними Міністерства освіти і науки України, 50% державних службовців використовували онлайн-курси для підвищення кваліфікації у 2023 році [13].

6. Міжнародна співпраця. Участь у міжнародних програмах обміну та співпраця з іншими країнами дозволяє переймати передовий досвід у сфері публічного управління. У 2023 році кількість міжнародних програм обміну для державних службовців збільшилася на 20% [12].

Отримання міжнародних грантів та технічної допомоги сприяє реалізації проєктів з модернізації державного управління. У 2023 році Україна отримала 100 млн євро на реалізацію проєктів з електронного врядування від Європейського Союзу.

7. Участь громадян та громадських організацій. Впровадження механізмів громадського контролю, таких як громадські слухання, петиції та громадські ради, сприяє залученню громадян до процесу прийняття рішень. У 2023 році кількість громадських слухань зросла на 30%, що свідчить про активну участь громадян у державних справах [8].

Підтримка громадянської активності через грантові програми, навчання та інші форми підтримки сприяє розвитку активного громадянського суспільства. За даними Міністерства соціальної політики, у 2023 році кількість громадських організацій, які отримали гранти на реалізацію соціальних проєктів, збільшилася на 25% [12].

8. Співпраця з громадськими організаціями. Розвиток партнерських відносин між державними органами та громадськими організаціями дозволяє ефективніше розв'язувати соціальні проблеми. Згідно з даними Офісу Президента України, кількість спільних проєктів між державними органами та громадськими організаціями зросла на 15% у 2023 році.

Проведення консультацій із громадськими організаціями під час розробки та впровадження політик сприяє врахуванню потреб різних соціальних груп. У 2023 році кількість консультаційних зустрічей збільшилася на 20%, що свідчить про активну співпрацю держави з громадянським суспільством [12].

Глобалізаційні процеси відкривають нові можливості для розвитку публічного управління. Інтеграція передових підходів, технологій та практик, запозичених із міжнародного досвіду, сприяє підвищенню ефективності й прозорості державного управління. Вважаємо за доцільне розглянути приклади успішної інтеграції глобалізаційних підходів у публічне управління, що демонструють інші країни світу.

Так, Естонія є одним із провідних прикладів успішної інтеграції цифрових технологій у публічне управління. За останні два десятиліття країна створила одну з найефективніших систем електронного урядування у світі. Близько 99% державних послуг в Естонії доступні онлайн, що суттєво підвищило зручність та швидкість отримання послуг громадянами. Згідно з даними Естонського центру реєстрації населення, 96% населення країни користуються електронними ID-картами для доступу до державних послуг [14].

Впровадження електронного голосування дозволило громадянам голосувати онлайн під час виборів. У 2021 році на електронне голосування припало 47% голосів виборців, що свідчить про високий рівень довіри до цієї системи.

Естонія активно впроваджує політику відкритих даних, що дозволяє громадянам та бізнесу отримувати доступ до інформації про діяльність державних органів. Згідно з рейтингом Open Data Barometer, Естонія займає 1-ше місце серед країн Східної Європи за рівнем відкритості державних даних.

Сінгапур є ще одним яскравим прикладом успішної інтеграції глобалізаційних підходів у публічне управління, що дозволило країні досягти високого рівня економічного розвитку та соціальної стабільності.

Сінгапур активно впроваджує стратегії розвитку інноваційної економіки, зокрема через створення технологічних парків та стимулювання досліджень і розробок. За даними Всесвітнього економічного форуму, Сінгапур займає 2-ге місце у світі за індексом глобальної конкурентоспроможності [15]. Державна політика спрямована на створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу. У 2022 році уряд Сінгапуру виділив 4 мільярди доларів США на підтримку стартапів та інноваційних підприємств.

Сінгапур є лідером у сфері розумного міського планування, впроваджуючи передові технології для управління міською інфраструктурою та забезпечення високої якості життя мешканців. За даними Smart City Index 2022, Сінгапур займає 1-ше місце серед розумних міст світу.

Південна Корея демонструє успішну інтеграцію глобалізаційних підходів у систему освіти та підготовки кадрів, що сприяє розвитку висококваліфікованого людського капіталу. Південна Корея активно впроваджує сучасні технології в систему освіти, зокрема онлайн-навчання та цифрові платформи. У 2023 році понад 80% навчальних закладів використовували цифрові платформи для навчання. Уряд Південної Кореї значно інвестує в науково-дослідну діяльність та розвиток технологій. У 2022 році витрати на дослідження та розробки склали 4,8% ВВП країни, що є одним із найвищих показників у світі [16].

Південна Корея створює технологічні кластери, де компанії, університети та дослідницькі інститути співпрацюють для розвитку інновацій. За даними Міністерства науки та ІКТ Південної Кореї, кількість стартапів у технологічних кластерах зросла на 15% у 2022 році.

Досвід Естонії, Сінгапуру та Південної Кореї демонструє, що інтеграція глобалізаційних підходів у публічне управління може значно підвищити ефективність, прозорість та інноваційність державних систем. Використання передових технологій, впровадження прозорих та підзвітних механізмів управління, розвиток людського капіталу й створення сприятливих умов для підприємництва є ключовими факторами успіху цих країн. Україна може використовувати цей досвід для покращення власної системи публічного управління, адаптуючи найкращі практики до національних умов та потреб.

Україна переживає масштабні перетворення, спрямовані на модернізацію економіки, підвищення ефективності державного управління та поліпшення умов

життя громадян. Однією з найбільш успішних реформ в Україні є реформа децентралізації, яка стартувала у 2014 році. Метою цієї реформи було передати більшість повноважень та ресурсів із центрального уряду на місцевий рівень, забезпечити фінансову автономію місцевих громад і підвищити ефективність управління на місцях. Серед її результатів, варто виокремити [12]:

- фінансову автономію громад. За даними Міністерства фінансів України, з 2014 по 2023 рік доходи місцевих бюджетів зросли майже втричі, досягнувши 320 млрд грн у 2023 році;

- покращення інфраструктури. Завдяки збільшенню фінансових ресурсів місцеві громади змогли реалізувати численні проекти з покращення інфраструктури. Наприклад, з 2014 по 2023 рік було побудовано або відремонтовано понад 10 000 км доріг місцевого значення;

- залучення інвестицій. Децентралізація створила сприятливі умови для залучення інвестицій у регіони. За даними Державної служби статистики України, обсяг прямих іноземних інвестицій у місцеві громади збільшився на 25% у 2022 році порівняно з 2014 роком.

Ще одним важливим кроком на шляху до модернізації публічного управління стала реформа державної служби, яка спрямована на підвищення професійності, прозорості та ефективності роботи державних службовців. Її результатами є [12]:

- підвищення кваліфікації державних службовців. За даними Національного агентства з питань державної служби, з 2016 по 2023 рік було проведено понад 200 000 тренінгів та курсів підвищення кваліфікації для державних службовців;

- впровадження електронних сервісів. Реформа сприяла активному впровадженню електронних сервісів у державному управлінні. Наприклад, у 2022 році понад 60% адміністративних послуг було надано в електронній формі, що знизило корупційні ризики та підвищило зручність для громадян;

- збільшення прозорості та підзвітності. За даними Transparency International, індекс сприйняття корупції в Україні покращився з 25 балів у 2015 році до 33 балів у 2022 році, що свідчить про позитивний вплив реформ на зниження корупції в державному секторі.

Впровадження Рамки цифрових компетентностей для держслужбовців в Україні також є частиною більшого глобального тренду на цифровізацію та модернізацію державного управління. Результатами її впровадження є [17]:

- підвищення професійного рівня держслужбовців. Рамка цифрових компетентностей сприяє розвитку навичок та знань, необхідних для ефективного використання цифрових технологій у державному управлінні. Це передбачає вміння працювати з великими даними, використання цифрових інструментів для прийняття рішень, а також забезпечення кібербезпеки;

- покращення якості державних послуг. Завдяки впровадженню цифрових компетентностей держслужбовці можуть надавати послуги громадянам швидше та якісніше. Йдеться про електронні послуги, онлайн-консультації та автоматизовані системи обробки запитів;

- підвищення прозорості та підзвітності. Цифрові технології дозволяють забезпечити прозорість державних процесів, що підвищує довіру громадян до державних установ. Це охоплює електронні платформи для взаємодії з громадськістю, онлайн-платформи для громадських консультацій та системи електронного документообігу.

Аналіз успішних реформ в Україні свідчить про наявність суттєвих досягнень. Реформи забезпечили фінансову автономію місцевих громад, підвищили ефективність та прозорість роботи державних службовців, а також сприяли модернізації освітньої

системи. Ці результати підтверджуються аналітичними даними, що демонструють позитивний вплив впроваджених змін на різні сфери життя.

Загалом, успішні приклади реформ в Україні можуть служити основою для подальших перетворень та вдосконалення публічного управління, сприяючи сталому розвитку та підвищенню якості життя громадян.

З огляду на досягнуті успіхи та виклики, що виникли в процесі реформування системи публічного управління в Україні, важливо визначити подальші кроки для її вдосконалення. Насамперед це:

- активно розширювати перелік адміністративних послуг, доступних онлайн, зокрема реєстрацію підприємств, отримання ліцензій та дозвільних документів. Це знизить корупційні ризики та підвищить зручність для громадян і бізнесу;

- забезпечити інтеграцію та взаємодію інформаційних систем різних державних органів для ефективного обміну даними й зменшення бюрократичних процедур;

- реалізувати проєкти з розширення доступу до високошвидкісного інтернету у віддалених та сільських районах, що сприятиме рівному доступу до електронних послуг для всіх громадян;

- посилити заходи з кібербезпеки для захисту інформаційних систем та даних громадян від кіберзагроз;

- організовувати регулярні тренінги та курси підвищення кваліфікації для державних службовців з акцентом на новітні технології, управлінські навички та етичні стандарти;

- забезпечити можливості для кар'єрного зростання, зокрема через створення чітких критеріїв для підвищення на посаді та участі в управлінських програмах розвитку;

- продовжити розвиток платформ відкритих даних, що забезпечують доступ до інформації про діяльність державних органів, фінансові витрати та результати роботи;

- стимулювати участь громадськості в контролі за діяльністю державних органів через створення механізмів зворотного зв'язку та моніторингу.

- сприяти впровадженню інноваційних проєктів у публічному управлінні, зокрема через фінансування стартапів та науково-дослідних програм.

Подальше вдосконалення системи публічного управління в Україні потребує комплексного підходу, що передбачає підвищення рівня цифровізації, покращення професійної підготовки державних службовців, забезпечення прозорості та підзвітності, а також підтримку інновацій та адаптацію до глобальних викликів. Реалізація цих рекомендацій сприятиме побудові ефективної, прозорої та інноваційної системи державного управління, здатної забезпечити сталий розвиток та високий рівень життя громадян України.

Висновки

Аналіз впливу глобалізаційних процесів на публічне управління в Україні дозволяє зробити низку важливих висновків.

Глобалізація сприяє інтеграції України у світову економіку, що відкриває нові можливості для розвитку. Завдяки міжнародній співпраці Україна отримує доступ до передових технологій, інновацій та інвестицій. Посилюється взаємодія з міжнародними організаціями, що сприяє покращенню якості державного управління через обмін досвідом та впровадження найкращих практик.

Глобалізація зумовлює й появу низки викликів, зокрема підвищення конкуренції на світовому ринку, ризики економічної нестабільності та зростання залежності від зовнішніх факторів. Для України важливо розробити ефективні стратегії, що дозволять

мінімізувати негативні наслідки глобалізаційних процесів та максимально використовувати їхні переваги.

Глобалізація стимулює реформування системи публічного управління в Україні, зокрема через впровадження сучасних управлінських технологій, покращення прозорості та підзвітності державних органів. Значну роль у цьому процесі відіграє цифровізація, яка дозволяє збільшити ефективність та зручність надання державних послуг.

Для успішної адаптації до умов глобалізації Україні необхідно продовжувати реформування системи публічного управління, зокрема шляхом підвищення кваліфікації державних службовців, розвитку електронних сервісів та покращення взаємодії з громадянським суспільством. Особлива увага має бути приділена впровадженню інновацій та стимулюванню міжнародної співпраці.

Аналіз успішних реформ в Україні, зокрема у сфері децентралізації, державної служби та освіти, показує, що за умови належної політичної волі та підтримки з боку суспільства можна досягти значних результатів у модернізації публічного управління. Важливо продовжувати цей курс, спираючись на досвід інших країн та використовуючи можливості, що надаються глобалізацією.

Перспективи подальшого розвитку системи публічного управління в Україні здебільшого залежать від здатності ефективно реагувати на виклики глобалізації та використовувати їх для власного розвитку. Пріоритетними напрямками мають стати підвищення ефективності державних інституцій, забезпечення їхньої прозорості та підзвітності, а також створення умов для активної участі громадян у процесі прийняття рішень.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на вивчення впливу глобалізації на публічне управління в різних регіонах України з урахуванням їхніх соціально-економічних, культурних та політичних особливостей.

Список використаних джерел

1. Корнієвський С. Врахування впливу глобалізаційних процесів в ході прийняття стратегічних рішень з регіонального розвитку. *Аспекти публічного управління*. 2021. № 9(3). С. 53–63. URL: <https://doi.org/10.15421/152128> (дата звернення: 11.07.2024).
2. Шкурат І. В. Трансформаційний розвиток і державне управління в умовах глобалізації. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2020. Вип. 15. С. 22–25. URL: <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2020/15-2020/6.pdf> (дата звернення: 11.07.2024).
3. Різник Д. В., Ємець В. В., Магнушевська Т. М. Вплив глобалізаційних процесів на українську економіку: аналіз та стратегії. *Академічні візії*. 2024. Вип. 28. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10705493>
4. Риков В. В. Вплив глобалізаційних процесів на економічну безпеку України. *Правове та державне управління*. 2020. № 2. С. 204–210. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2020/33.pdf (дата звернення: 11.07.2024).
5. Томашук І. В. Вплив глобалізаційних процесів на сучасні економічні системи. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2022. № 1. С. 153–165. URL: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/31110.pdf> (дата звернення: 11.04.2024).
6. Киш Л. М. Сучасний стан та перспективи розвитку економіки в умовах глобалізаційних процесів. *East European Scientific Journal*. 2020. Т. 1. № 3 (55). С. 9–16. URL: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/24642.pdf> (дата звернення: 11.07.2024).
7. Державна служба статистики України: офіційний вебсайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 11.04.2024).

8. Понад 60% українців отримують держпослуги онлайн: результати дослідження. *Урядовий портал*. 26 січня 2024. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ponad-60-ukraintsiv-otrymuiut-derzhposluhy-onlain-rezultaty-doslidzhennia> (дата звернення: 11.07.2024).
9. Україна. Швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення. 2023. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099062823034041908/pdf/P18017401fe8430010af21016afb4ebc8c4.pdf> (дата звернення: 11.04.2024).
10. Індекс сприйняття корупції-2023: Україна покращила свій показник на 3 бали. *НАЗК України*. 30.01.2024. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/indeks-spryynyattya-koruptsii-2023-ukraina-pokraschyla-sviy-pokaznyk-na-3-baly/> (дата звернення: 11.04.2024).
11. Корупція в Україні 2022: розуміння, сприйняття, поширеність. *Аналітичний звіт Національного агентства з питань запобігання корупції*. 2022. 172 с. URL: https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2023/05/KORUPTSIYA-V-UKRAYINI-2022-analitychnyj-zvit_ukr_final.pdf (дата звернення: 11.04.2024).
12. OECD. Відбудовуємо Україну через зміцнення регіонального та муніципального управління. Paris, 2023. URL: <https://doi.org/10.1787/a5a7939d-uk>. (дата звернення: 11.04.2024).
13. Міністерство освіти і науки України: офіційний вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua/> (дата звернення: 11.04.2024).
14. Воронков О. Мережева країна: як Естонія запровадила е-урядування. І чим цей досвід може бути корисним для України. *Mind*. 12.08.2019. URL: <https://mind.ua/openmind/20200751-merezheva-krayina-yak-estoniya-zaprovadila-e-uryaduvannya> (дата звернення: 11.04.2024).
15. Сінгапурське диво: Як країна розміром із Київ стала світовим феноменом. *EconomistUA*. 12.09.2022. URL: <https://economistua.com/singapurske-divo-yak-krayina-rozmirom-iz-kiyiv-stala-svitovim-fenomenom/> (дата звернення: 11.04.2024).
16. Новіков В. Людський капітал: роль освіти в створенні корейського економічного дива. *Бізнес Цензор*. 28.04.2023. URL: <https://biz.censor.net/m3414772> (дата звернення: 11.04.2024).
17. Рамка цифрових компетентностей для державних службовців України. *Проект Міністерства цифрової трансформації України*. 2021. URL: https://osvita.diia.gov.ua/uploads/0/2902-2619_ramka_derzsluzbovci_3_compressed.pdf (дата звернення: 11.04.2024).